

Alighanem volt feladatmegoldóink legidősebbike az idén 95 éves Korodi Albert. Családjának több tagja is „régii” megoldó; lánya, Ilona matematikatanárnő, unokája, Ratkó Éva 4 éven át egyik legeredményesebb versenyzőnk volt. Korábban Éva édesapja, Ratkó István tanítás mellett éveig tagja volt szerkesztőbizottságunknak és a Pontversyenyen kívüli problémák című rovatot szerkesztette.

–*Hogyan és mikor ismerkedett meg a Középiskolai Matematikai Lapokkal?*

–1908–16-ig jártam a Markó utcai reáliskolába. Matematikatanárom *Fröhlich Károly* volt, mellette egy évig gyakorló tanárként *Pólya György* tanított. Járattam a Középiskolai Matematikai Lapokat, szorgalmasan beküldtem a megoldásokat. A lap akkor társszerkesztője *Antal Márk* a Váci utcai leány-gimnáziumban tanított, ahová a nővérem járt. Megkértem őt, mutasson be tanárának, aki nagyon kedvesen fogadott, megkérdezte, hogy a matematika mely részei érdekelnek, irodalmat ajánlott, és bátorított, hogy foglalkozzam matematikával. Így, hogy gyakorlatom lett feladatok megoldásában, érettségi után indultam az országos matematikai tanulmányversenyen, és első lettem matematikából, elnyertem az Eötvös-díjat. A matematika verseny után néhány nappal volt a fizikai tanulmányverseny, melyet Károly Irén (1854–1929) alapított 1916-ban, ott kötöttem barátságot *Jendrassik Györggyel* és *Szilárd Leóval*, akik az 1. és 2. díjat szerezték meg (én itt, ha jól emlékszem, dicséretben részesültem). Mindhárman a budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karára iratkoztunk be. (Villamosmérnöki Kar még nem létezett.) Szilárd, Jendrassik és én foglalkoztunk műszaki matematikával is.

–*Hogyan alakult az Ön pályája?*

–A Tanácsköztársaság leverése után a Műegyetemen is elkezdődő zsidóüldözések miatt Szilárd Leóval együtt úgy éreztük, hogy nem tudunk itthon tovább tanulni. Szilárd ki tudott menni Berlinbe, s ott felvették a charlottenburgi műszaki főiskolára, onnan írt nekem, próbáljak én is kijutni. Ez elég nehéz volt, sok pénz kellett hozzá. Szerencsém volt, mert rokonságom, édesanyám testvérei segítettek. Elvégeztem az egyetemet, ott szereztem állást is, először egy gépgyárban, majd egy kutatóintézetben, amelyben nagyfeszültségű villamos berendezésekkel foglalkoztak. Ugyanitt dolgozott *Gábor Dénes* is, aki egy érdekes és fontos témán dolgozott: nagyfeszültségű vándorhullámokkal. Ha egy hirtelen átütés történik egy nagyfeszültségű rendszerben, akkor egy lökészerű elektromágneses hullám keletkezik, mely a nagyfeszültségű vezeték mentén terjed és nagy károkat is okozhat. Ez volt az elmélet, de mérésrel igazolni korábban nem tudták. Erre dolgozott ki Gábor Dénes egy mérőberendezést: olyan katódsugárcsővet, amellyel az ezredmásodpercekig tartó jelenséget mérni lehetett. Evvel igazolta, hogy az elmélet helyes. Hitler hatalomra jutásakor Gábor Dénes kivándorolt Angliába, én pedig visszajöttem Magyarországra.

–*Itthon milyen állást kapott?*

–A holland Philips magyarországi fiók vállalatánál dolgoztam. A gazdasági válság ellen az ország az import korlátozásával védekezett, hogy saját árucikkeit eladhassa. A Philips tehát lehetőséget keresett magyarországi gyártásra, s megállapodott a svéd Ericsson cég itthoni gyáregységével, hogy a Philips licence alapján és márkanevével rádiókat fognak gyártani. A rádiócsöveket előállító gyár igazgatója, Patai Imre mérnök, akit még mint Wittmann Ferencnek, a villamosságtan és a fizika professzorának asszisztensét ismertem a Műegyetemről, felajánlotta, hogy foglalkozzam náluk az Ericssonban gyártott készülékek minőségellenőrzésével.

–*Tehát Korodi, vagyis eredeti nevén Kornfeld Albert végül is villamosmérnök lett, és nem matematikus. Később évekig dolgozott a Távközlési Kutatóintézetben, onnan is ment nyugdíjba 1968-ban.*

–Van a családban azonban egy igazi matematikus is. A nővérem fia, *Lax Péter* fiatalon szintén érdeklődni kezdett a matematika iránt. Nemrég jelent meg egy visszaemlékezése a Notices of the American Mathematical Society c. szakmai folyóiratban, itt azt írja, hogy a Középiskolai Matematikai Lapokra, amely nagyon sokat jelentett számára a későbbiekben, én hívtam fel a figyelmét, és én voltam az első, aki matematikára tanítottam. Ebben van egy kis túlzás, hiszen én nem voltam sem matematikus, sem tanár. Őt komolyan *Péter Rózsa* tanította évekig matematikára. Ennek az volt a története, hogy unokaöcsém szintén küldött be megoldásokat a lapnak. 15–16 évesen vette a bátorságot és elment Eötvös versenyre. Az ott felügyelő professzor, *Rados Gusztáv* megengedte, hogy – nem hivatalosan, hiszen a versenyen csak az érettségizettek indulhattak – ő is részt vehessen.

–*Milyen volt az akkori Eötvös-verseny, a mai Kürschák-verseny elődje?*

–Az Eötvös-díjért az egész országból a matematikából legtehetségesebbek indultak el évente. Rados Gusztáv Lax Péter munkáját is átnézte, mivel minden példát helyesen megoldott, azt mondta neki, érdemes lenne komolyan matematikát tanulnia.¹ Ő ajánlotta Péter Rózst, aki egészen addig foglalkozott Lax Péterrel, amíg tanítványa 1941-ben szüleivel ki nem vándorolt Amerikába. Lax Péter a New York University hallgatója, majd fiatalon tanára lett, később évekig az egyetem Matematikai Karát vezette. Sokáig volt igazgatója a Courant Institute-nak, amelyet tanára, Courant alapított. Lax Péter ma elismert, híres matematikus. Szegő Gábor is meghívta őt diákkorában a stanfordi egyetemre. Szegő Gábor nekem is jóbarátom, sőt felesége révén rokonom is volt, ő is Berlinben élt abban az időben, amikor én. Később kinevezték a köningsbergi egyetemre matematika professzornak, innen ment ki Amerikába.

Fiatalkori barátaimmal 1963-ban találkoztam újra, amikor Szilárd Leót Washingtonban, Szegő Gábort és Pólya Györgyöt a Stanford Egyetemen meglátogattam.

¹Lax Péter 2009. januári megjegyzése: nem Rados Gusztáv, hanem Könyg Dénes volt az, aki akkor tanácsokat adott neki.

Korodi Albert – éppen Szilárd Leó révén – még Einsteinnel is találkozott. Einstein és Szilárd megbízásából számukra egy több évig tartó műszaki fejlesztési munkát vezetett. Amit ő átélt – nekünk ma már történelem. Egykori barátai, ismerősei a matematika és fizika világhírű magyar származású tudósai.